

Megújult a Vidia raktáráruháza

Somogyi Károlyné felvétele

Márciusban zárták be — s megújulva, delmi raktár, a hiány gyorsan pótolható. Hamarosan az udvarban is árusítanak majd — húzott, hengerelt árukat. A Vidia az új üzletben, csakúgy, mint többi szegedi boltjában, 10% előleg befizetését kéri a nagyobb értékű áruk meghatározott köréből választó vevőtől, a takarékszovetkezeti hitel és az előleg közti különbözetet a vállalat előlegezi meg a vevő helyett. A kényelmet a házhoz szállítás is növeli, meg az a tény, hogy a közületi és lakossági igényeket kielégítő üzlet előtt autóparkolót alakítottak ki.

Hűtő is okozott tüzet

Ilyen alapállással kerestem fel a megyei tűzoltó-parancsnokságot, ott pedig Csiszár Tamás és Pesztvárszky Albert tűzoltó százados.

— A nyár mindig kedvez a tüzeseteknek — tájékoztattak. — Főleg a mezőgazdaság az, ami „tűzveszélyes”. A betakarítás gépesítése örvendetesen fokozódik, következésképpen megnő a műszaki hibák lehetősége, amelyek tüzet is okozhatnak. Permanensen visszatérő gondokat okoznak például az úgynevezett Hess-ton-körbálázók konstrukciós-hibás csapágyrendszerei. Ezek ugyanis gyakorta kiolvadnak, és máris megvan a baj.

— Annak idején sokat olvashattunk a paprikaföldolgozóban keletkezett tüzről... — Ez még májusban volt, azóta ilyen „nagy formátumú” tűz nem történt a megyében. Le is kopogom — bal kézzel, fölfelé, háromszor.

— Erdőtűzek és társaik? — Ezekről, bizony, gyakran kapunk értesítést. Nem zárható ki a szándékos tüzokozás sem, ámbar általában nem bizonyítható, hiszen ilyenkor — természetesen — tíz kilométeres körzetben senki sincs a tűz közelében. Emlékeztetesebb erdő- és avartűzek. Ópusztaszeren voltak mostanában, Sándorfalván, a Sövényházi út mellett, a repülőtérenél, azután Üllésen, a Rózsadűlőn.

— Lakástűzek? — Nemigen történnek ilyenkor. Amikor elmennek nyaralni az emberek, általában gondosan „bebiztosítják” a lakást. Az ilyen tüzek inkább a fűtési idény kezdetén, az elkoszolódott olajkályhák korszakában,

Nem mindig jó ám az, ha sokat dolgoznak az emberek. Én például kifejezetten annak drukkolok, hogy a tűzoltóknak, különösképpen a szegedi tűzoltóknak, minél kevesebb munkájuk legyen.

meg a nagy hidegek idején jellemzőek. Megemlíteném, hogy a Gemenc típusú olajkályhák mintegy nyolcvan százalékában hibádzik valami. Ha tűzveszélyesnek nem is tekinthetők, de vi-gyázzunk velük.

— Tűz általában ott keletkezik, ahol még véletlenül sincs víz a közelben. Vagy nem így van?

— Sajnos, nem... Egyik „legérdekesebb” tüzünk például a mindsenti strandon keletkezett: meghibásodott egy utánfutóban a hűtő (gyári hibás volt), s miközben a tulajdonos jóízűen lubickolt, leégett az egész berendezés.

— Milyen gyorsan értesülnek a tüzekről?

— Változóan. Ha kitör a tűz, mondjuk, egy térszében, gyakran nincs a környéken senki. Ilyenkor előfordul, hogy egy-egy véletlenül arra járó taxis értesít bennünket CB-készüléken. Ha pedig rögtön észlelik a tüzet, akkor is órák hosszat kell biciklizni a legközelebbi telefonfülkéig. Közben a tűz persze ég... A megoldás az lenne, ha minél több CB-készülék jönné forgalomba, egyebek közt a mezőgazdaságban is. Hiszen hiába állunk mi készenlétben, ha csak akkor kapjuk az értesítést, ha már minden leégett.

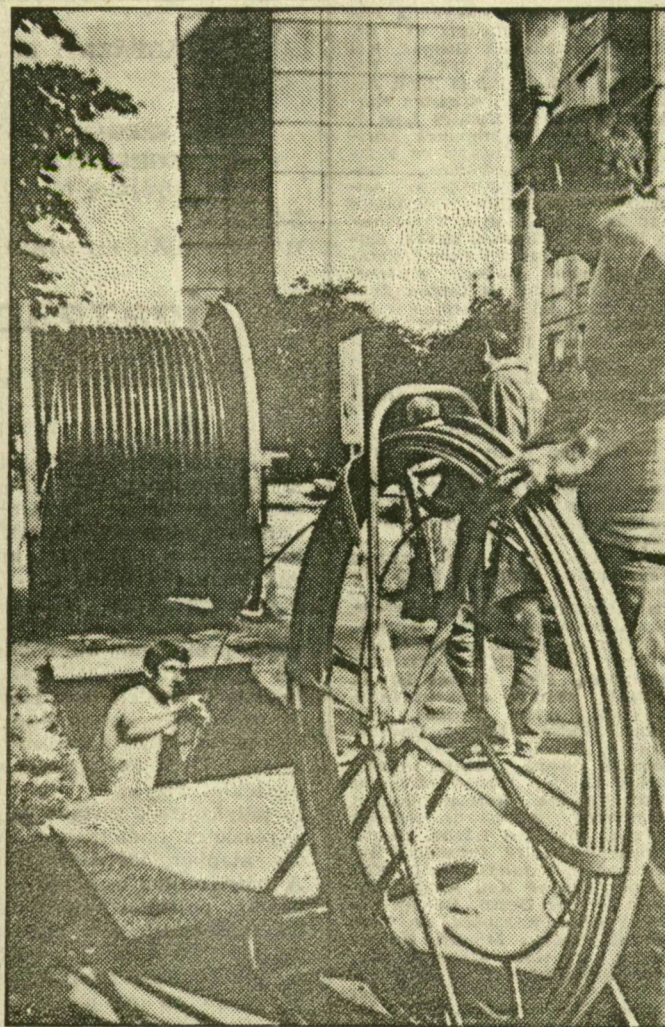
— Milyen szerepe van a

gondatlanságnak a tüzek keletkezésében?

— Mint mondtuk, a mezőgazdaságban egyre inkább a technika a ludas. Más esetekben viszont nyilvánvaló a gondatlanság, hanyagság szerepe. Ha például az erdei kirándulók csak fele annyi csikket, égő gyufát dobtak volna el a nyáron, mint amennyit eldobtak, a keletkezett, majdnem másfél millió forint értékű kár sokkal, de sokkal kevesebb lett volna... Nem beszélve arról, hogy nekünk sem kellett volna egy hiány százötvenszer kivonulnunk.

Farkas Csaba

Kábelfektetés

Tarjánban, a Csillag téren dolgoznak a posta szakemberei. A lakóterület telefonhálózatának bővítését a hálózatiépítő postások végzik

„Rendet kell már tenni!”

Garabolyok, pavilonok, piacok

A piacra járás „lélektanáról”, akár árusról, akár vevőről van szó, köteteket lehetne írni. Miért megy az újszegedi háziasszony a Marx térre, amikor répát a közeli ABC előtt is kapna? S ha gyalogol, miért a Mikszáth Kálmán utca zsúfolt jobb oldalán lépked, noha a túlsó járdán egy lélek sincs? A Csillag téri árusítóhely áthelyezése a Retek utcába miért fogta vissza az ott árusítók kedvét? A Szent István téren miért drágább a zöldség, mint néhány tömbbel délnyugatabbra? Nem lélektani fejtegetésre szántuk el persze magunkat, amikor — a múlt csütörtöki tanácsi ülés egyik napirendje nyomán — a szegedi piacokról beszélgettünk Réti Csabánéval, a tanács kereskedelmi osztályának vezetőjével. Mégis: a bevezetőbeli kérdések is előtolakodtak — sok egyéb mellett.

— Hallom, szeptember végén versenytárgyaláson választják ki azt a kivitelező vállalatot, amelyik a Marx tér közműveinek rekonstrukciójára a legelőnyösebb feltételekkel ajánlkozik majd. Ennyi maradt a — már a VI. ötéves tervben is szerepeltetett — fedett piaccsarnok-építési elképzelésből? Csupán a víz-, csatorna-, gáz- és villamoshálózat meg a burkolatfelújítás?

— Osztályvezetőként is, piacra járó háziasszonyként is fájdalmas nekem a dolog, de így van. A kényszerű költségvetési visszafogások mindig hátrébb tolják a kaotikus Marx téri piac rendezésének ügyét. Aminek egyébként a város zöldség-, gyümölcsezellátásában is érzékelhető már a hatása. Ha azt mondom, csökken a felhozatal, talán nem is hisznek majd nekem, hiszen lát-szólag mindent lehet kapni, meglehetősen választékban. De felméréseink szerint például 1984 és 1986 júniusának felhozatalát összehasonlítva a csökkenés 7,7 százalékos, augusztusban már 31,8, szeptemberben pedig már 60 százalékos volt! Ugye belátható: ahogy romlik az idő, úgy kerülnek el a termelők a szabadtéri árusítóhelyeket. Viszki inkább Pestre, nagy-tételben. Ugyanennek a két évnek az adatai a nagybani piacon is meglehetősen: az 1984-es mennyiségnek burgonyából 33,5, zöldségből 47,3, gyümölcsből 41,9 százalékát hozták Szegedre a termelők 1986-ban.

— Várható-e akkor javulás a 14-15 millió körül alakuló közműrekonstrukciótól?

— Ha az árusítás feltételei javulnak, annak mindig van hatása a felhozatalra! S a közművesítés előfeltétele ily módon a pavilonsor megújításának. A kispárosok és kiskereskedők ugyanis váltalták, hogy nem egyenpavilon-rendszerben, de egyeztetett tervek alapján új árusítóhelyeket építenek, saját erőből olyanokat, amelyek jobban megfelelnek a piaci funkcióknak! Természetesen nem vesznek igénybe több helyet, tehát nem szorítják ki az asztali árusokat a helyükről. A piac bezárása nélkül folyó közműépítés egyébként várhatóan másfél évig elhúzódik (a pénzügyi ütemezés miatt is), s azután kezdődhet a bódécseré.

— S lehúzzhatják a rolót, amíg az új pavilonsor elkészül?

— Az ipari vásár C pavilonába költözhetnek ideiglenesen, hiszen számukra fontos, hogy eddig megszokott árusítóhelyük közelében, a vevőkört megtartva kínálhassák portékájukat. Ezzel az elképzeléssel a Kiosz és a Kisosz is egyetértett. Ugyanezt az önerős megújítási lehetőséget egyébként fölajánljuk az áfészeknek, a vállalatok, a szövetkezetek számára is, mert a nyúl-, galamb-, napocsibé- és tápterményértékesítést is jó volna kulturálttá tenni a piac délnyugati sarkában.

— Azt hiszem, olvasóinkban is fölmerül a gondolat ezek után: a Marx téri építkezés miatt felértékelődik majd a többi piac szerepe. Vegyük sorra: Szent István tér...

— A tanács szolgáltató üzemének saját erejéből kell megoldania a legszükségesebbeket: a burkolatjavítást, jó néhány asztal cseréjét. És persze az árusítóbódékra is ráférne már egy kis csinosítás, főleg a középülettel szembeni oldalon. A pavilontulajdonosoknak át kell gondolniuk, megéri-e nekik, hogy maradnak ezen a piacon, és akkor átépítés a tendőjük, vagy lebontják a térhez méltatlan pavilonjukat. Rendet kell ott már tenni.

— A kis „kágéestén” is?

— A térnek azt a részét hazai használati célok árusítására jelöltük ki, s tényleg külföldiek törzshelyévé lett. Az előbbi funkciót adtuk vissza azzal, hogy több nyelven kiirtuk: ott külföldiek

nem árusíthatnak. Mi mást tehetnénk?...

— Jó, váltunk hát témát termelői piacok...

— Az újszegedin olyan kicsi a felhozatal, hogy még helypénzt sem szedünk. A tarjáni barakk már több gondot okoz: műszaki állapota miatt szükséges a lebontása. Ha volna kiskereskedő vagy állami vállalat, netán többen közösködnének, építhetnének ott egy új fedett piacot. Amire a városnak futja, az csak az asztalok számának növelése — már 1988-ban. Ami a kis-termelők értékesítési helyeit illeti, ezekkel is mielőbb kezdeni kell valamit, hiszen földről élelmiszert árusítani, s utána otthagyni az összes szemetet!... A Honvéd téren olyan alacsony padkák telepítésére gondoltunk, amit mára is — leülésre például — lehet használni. A Diófa vendéglőnél lévő már annyira akadályozza a gyalogos forgalmat, hogy nagy valószínűséggel az ABC oldalához telepítjük át. A Retek utcáit pedig a zöldterület felé szeretnénk tágitani. De hangsúlyozom: csak a nem piacra termelők, a garabolyosok érdekében. Viszontelladozunk, árut kocsiszámra odavivőket nem engedünk ezekre a helyekre. Ezek nem piacok!

— De piac lesz a makkosházi, ami noha még meg sem született, vihart kavart.

— Szeretném megnyugtani a városrész lakóit: a nagybani piac nem kerül át a körút és a Csongrádi sugárút, meg az ABC és a lakóépület közti részre, mint azt eredetileg terveztük! Megvitattuk az elképzelést az ott lakókkal, s csak a napi piacteret építjük ki ott, 3120 négyzetméteren, 2800 négyzetméternyi úttal és parkolókkal, s egy 110 négyzetméteres szociális épülettel. Ennek kialakítására is versenyfalgalyalt hirdettünk, s legkésőbb a jövő tavaszon megkezdődik az építés.

— Miért épp ezt a területet jelölték ki?

— Tarján, Rókus, az Északi városrész és Makkosház központjában van, igen jó a tömegközlekedési adottságai, s ha ott koncentrálnuk az árusítást, tehermentesíthetjük a Marx teret. Ahol egyébként — mindaddig, míg pénzünk nincs máshová telepíteni — megmarad a nagybani piac. A pénzt ez ügyben azért hangsúlyozom, mert célszerűségi okból a jövőbeli nagybani piacot hasznait autopiacként is szeretnénk működtetni. (Ehhez persze megfelelő hely is kell majd.) Kiépítésének költségei ezzel a kettős funkcióval nőnek ugyan, de hamarabb meg is térülnek.

Ha egyáltalán egy közel kétszáz ezres nagyváros piaci esetében megtérülésről kell beszélnünk. Hiszen az alapellátás egy nagyon fontos eleme, hogy milyenek a piaci árusítás-bevásárlás körülményei.

Pálffy Katalin

Fejlesztési konferencia

„Az emberi tényező szerepe a fejlődésben” címmel nemzetközi kerekasztal-konferencia kezdődött hétfőn délelőtt Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia várbeli kongresszusi termében. A tanácskozást az ENSZ Fejlesztési Program és az „Észak-Dél Kerekasztal” elnevezésű magánalapítvány szervezte, s a magyar kormány és az MTA Világgazdasági Kutató Intézete vállalta a házigazda szerepét.

A megnyitó ülésen Mah-

bubul Hak pakisztáni tervezési és fejlesztési miniszter, a kerekasztal-tanácskozás társelnöke üdvözölte a a világ számos országából egybegyűlt mintegy félszáz résztvevőt. A tanácskozáson — amelynek megnyitóján részt vett Csehák Judit, a Minisztertanács elnökhelyettese is — G. Arthur Brown-nak, az ENSZ Fejlesztési Program helyettes főigazgatójának bevezetője után Várkonyi Péter külügyminiszter tartott előadást.

Automata berendezés

A vegyszerek emberi szervezetre gyakorolt esetleges káros hatásának mérésére rendkívül gyors és pontos berendezést fejlesztettek ki a Magyar Tudományos Akadémia Biofizikai Kutatólaboratóriumának szakemberei. A műszerrel kimutatható, hogy az élelmiszerek, gyógyszerek és növényvédők szerek tartalmaz-

nak-e olyan anyagot, ami a sejtek genetikai anyagát károsítja, s így rákkeltő hatású lehet. A világon ez az első olyan berendezés, amely nem csak részben, hanem teljesen automatikusan, számítógép-vezérléssel elemzi a vegyszereket, s az eredményt számszerűsített formában közli